

100 SERİ NO'LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Tebliğ grubu	GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞLERİ
Tarih	24.05.1972
Sıra no	100

Bakanlığımıza yapılan bir kısım müracaatlardan, Gelir Vergisi Kanununun bazı maddelerinin uygulanmasında tereddüde düşüldüğü anlaşılmış, bu hususlarla ilgili kanun hükümleri ve bunlara ilişkin uygulama şekilleri aşağıda açıklanmıştır.

1. GÖÇMEN VE MÜLTECİ MUAFLIĞI YÖNÜNDEN :

Bilindiği üzere 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 17 nci maddesinde "İskân Kanunu hükümlerine göre göçmen ve mülteci sayılanlarla, yerleştirilenlerin, mezkûr kanunda kazanç vergisi muaflığı için konulan kayıt, şart ve sürelerle bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratların 6000 lirası gelir vergisinden müstesnadır.

Bu istisnanın menkul sermaye iradı üzerinden alınacak verginin tevkif yoluyla kesilen kısmına şümulü yoktur." denilmiştir.

Görüldüğü gibi, madde hükmünde, menkul sermaye iradı üzerinden alınacak verginin tevkif yoluyla kesilen kısmı hariç olmak kaydıyla, kazanç ve iratların 6000 lirasının gelir vergisinden müstesna olduğu açık ve kesin bir şekilde hükme bağlanmıştır.

G. V. K. nun birinci maddesi hükmüne göre, bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratlarının sâfi tutarı, gerçek kişilerin gelirleri ifade etmektedir.

Aynı kanunun ikinci maddesinde de, gelire giren kazanç ve iratlar tadadi bir, şekilde açıklanmış, bunlar arasında, ücret de yer almıştır.

Şu hale göre, göçmen ve mülteci muaflığı şartlarını haiz olan hizmet erbabının bir takvim yılı içinde aldığı ücretlerin 6000 lirasının da, gelir vergisinden istisna edilmesi lâzım geldiğinde hiç bir şekilde tereddüd varid olmamak gerekir.

Diğer taraftan, 2510 sayılı iskân Kanununun 5098 sayılı kanunla değişik 37 nci maddesinde, hükümetçe iskân edilenler için bunların yurda geldiği, serbest iskâna tabi olanlar için ise, muhacir kâğıdının verildiği yılı takip eden yılın muafiyet başlangıcı olarak alınacağı açıklanmıştır.

Ancak, kanunda, muhacirler haricinde kalanların muafiyetlerinin hangi tarihte başlayacağı açıkça gösterilmemişse de, mezkûr kanunun 8 inci maddesinde yer alan (muhacirlerin hududdan girdiği, mültecilerin yerleşme talebinde bulundukları, göçebelerin ve içerde yerleştirilenlerin iskânına başlandığı tarihten muafiyet başlangıcına kadar geçecek zaman zarfında mezkûr vergiler aranmaz) şeklindeki hükme nazaran, muhacirler haricinde kalanların muafıklarının, mültecilerde yerleşme talebinde bulundukları, göçebelerle, içerde bir yerden diğer bir yere yerleştirilenlerde de, bunların iskânlarına başlandığı tarihi takip eden yıl başından başlaması, kanun koyucunun maksadına uygun düşmektedir.

Belirtilen bu durum muvacehesinde, göçmen ve mültecilerle yerleştirilenlerin, durumlarını tevsik etmeleri kaydıyla, yukarda işaret edilen tarihten itibaren beş yıl süre ile bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratlarının 6000 lirasının gelir vergisinden istisna edilmesi icap eder.

Göçmen ve mülteci muaflığının kazanç ve iratlara ne suretle tatbik edileceği hususuna gelince :

a) Ücretlerde :

1. Geliri münhasıran vergisi tevkif suretiyle alınan ücretlerden ibaret olanlarda, hizmet erbabının bir takvim yılı içinde aldığı ücretlerden -sigorta primi veya emekli aidatı hariç- bu ücretler, 6000 liraya balığ oluncaya kadar gelir vergisi tevkifatı yapılmaması, 6000 lirayı aşmasını müteakip vergi tevkif edilmeye başlanması lâzım gelir.

2. Ücretlerin, G. V. K. nun 87/4 maddesi gereğince yıllık beyanname ile bildirilmesi halinde, beyan olunan toplam sâfi ücretten 6000 liranın tenzil edilmesi ve kalan miktar üzerinden vergi hesaplanması icap eder.

3. Gelirin, ücretle birlikte diğer gelir unsurlarından teşekkül etmesi ve ücretin yıllık beyanname ile bildirilmesi

